

Hörnstenen

Teologiska institutet i Finland

3/2008

LEDARE

Svårigheter eller möjligheter?

I vår kyrka lever vi nu i en krisernas tid. Situationen är otvivelaktigt bekymmersam. Ca 40 000 personer skriver årligen ut sig ur kyrkan. Genom att ganska många också ansluter sig till kyrkan är "nettosaldot", den verkliga minskningen, endast ca 0,5–0,7 % av kyrkans medlemmar. Men man bör komma ihåg att det handlar om en stor grupp människor som inte upplever att kyrkan kan ge dem något. Varje medlem som utträder ur kyrkan är en förlust för vår kyrka.

Kyrkan håller på att försvinna från finländarnas liv. I skolan talas det inte mycket om kristendom, förutom en del på religionstimmarna. I samhället ersätts de kristna värderingarna av andra värderingar. Psalmboken är inte alls lika känd som förr i tiden. I söndagsskolan, som är på tydlig tillbakagång, och i skriftskolan lär man sig till all lycka litet psalmer ännu. Bibeln läses inte särskilt mycket, bara en liten grupp troende kristna läser Bibeln regelbundet. De flesta går inte i kyrkan, också kyrkobesöken under de populäraste helgerna advent, jul och påsk, minskar år efter år.

Å andra sidan kan kyrkan glädja sig åt att en stor del av de nyfödda blir döpta.

Största delen av femtonåringarna går i skriftskola. De kyrkliga förrättningarna når många ännu, men hur länge?

Många andra religioner och med dem nya kulturer träder in i det finländska

samhället. I vårt land tillbeds många gudar, till all lycka ännu också de kristnas Gud. Kyrkan är nu angripen från alla sidor. Kyrkan är alltför sekulariserad, heter det. För ett antal år sedan avvisade nästan alla välsignelse av samkönade par (frågan var inte ens aktuell), är situationen idag en annan. Majoriteten av kyrkans medlemmar är redo att godkänna detta. Många präster har anmält att de är beredda att göra detta, "när kyrkan har fattat beslutet". Äktenskapet är inte ramen för den fysiska kärleken. Också troende kristna flyttar ihop utan att först gifta sig.

Bibeln betraktas ofta som en problematisk bok. Den är inte normativ ens för kyrkan, i praktiken har den blivit ett slags inspirationsbok, som kan ge idéer och tankar för det kyrkliga samtalet.

Också annan kritik framförs. Kyrkan är alltför prästcentrerad, för byråkratisk, för stel. Å ena sidan diskuterar man prästämbetet, å andra sidan finns det sådana som säger att präster inte alls behövs. Många unga vuxna är frustrerade över att allt är så beroende av prästen, men ändå hinner inte prästen sköta allt.

Detta är en del av kyrkans problem idag. Det var i princip samma slags kriser som professor Osmo Tiililä skrev om redan på 1960-talet. Kyrkan är verkligen sekulariserad. Den har anpassat sig till tiden och håller tidvis på att förlora sina rötter. Guds Ord är inte i praktiken auk-

toriteten. Många vindar blåser i vår kära kyrka.

Det finns också de som upplever att de inte kan verka inom vår kyrka. Specialgudstjänsterna drar allt mera folk. Gudstjänsterna i våra kyrkor besöks av allt färre personer.

Kyrkan måste förändras. Men hur? Jag tror att kyrkans strukturer måste förändras, bli enklare. Det måste finnas rum för olikheten. Jag vill inte förespråka pluralism i lära, men vi är olika, och det bör finnas rum för olika människor, grupper och nätverk.

Det är också viktigt att ge det allmänna prästadömet rum och möjligheter att verka i kyrkan. Jag vill verkligen inte skrota kyrkans ämbete, men vi behöver interaktion, samarbete och samverkan. Alla behövs som vill bygga Guds rike.

Vi måste våga tala om svårigheterna. Men framför allt måste vi fråga vad vi kan göra.

Jag råkade lyssna på en bandupptagning av C G Hjelm, en predikant som betytt mycket inom frikyrkligheten i Sverige. Han berättar att under en tid på 1880-talet satt alla baptistiska predikanter fängslade.

En predikant skrev till sin lilla församling: "Nu när jag sitter inne skall ni arbeta för Jesus, vinna själar och kämpa till dess jag kommer ut. Sen skall jag hjälpa er och vi ska tillsammans arbeta för Jesus tills ni åker in. Så skall jag arbeta tills ni kommer ut. Sen ska vi arbeta tillsammans tills vi åker in allihop." C G Hjelm, som berättade

om detta, säger att under fem år döptes 20 000 personer!!

Även om jag inte är enig med våra kära baptistbröder om dopets teologi, gläder jag mig över deras frimodighet och tro. Det hade varit lätt att tänka att nu är det så besvärligt att man inte kan göra något. Men de arbetade, bad och trodde. Och människor kom till tro! Vi har mycket att lära av dem.

Om vi jämför situationen i urkyrkan med läget idag, måste vi nog erkänna att de första kristna hade det betydligt svårare än vi. Deras liv var hotat. Många fick sätta livet till. Och ändå så arbetade och verkade de. De bekände glatt sin tro. Mitt i all nöd byggde Kristus sin kyrka. Ingenting kunde stoppa dem. Kristi kärlek tvingade dem. Ingenting kunde stoppa dem.

Ofta tänker vi mera på våra svårigheter än på våra möjligheter. Också nu kunde man tänka att människor inte är intresserade, väckelserörelserna har motvind, människor lämnar kyrkan, tiderna förändras.

Men svårigheterna innebär möjligheter. Varje svårighet är en utmaning. Den kan bli vårt livs möjlighet! Gud är det omöjligas Gud. Hans namn är "underbar i råd", eller mera ordagrant "under" (Jes. 9). Han kan förändra svårigheterna till möjligheter!

"Se, jag är HERREN, allt kött's Gud. Skulle något vara omöjligt för mig?" (Jer. 32:27)

10.6.2008

Henrik Perret

TRE ORD TILL DIG – FÖRGLÖM EJ MIG

Ett hjärtevarmt TACK till Er alla som stöder STI. Tusen tack för alla gåvor, alla förböner, alla uppmuntrande brev och hälsningar! Glöm inte mig! Tre ord. Glöm inte STI nu heller. Sommaren är alltid svår för STI.

Kanske någon liten extra hälsning, någon frivillig kollekt, någonting? Efter vars och ens möjlighet. Nu behövs all hjälp! "Signe Gud den glädjerika sommartid"

Henrik Perret

Ateismens kris

I en tid som kan sägas vara de religiösa skämtteckningarnas guldålder, kan man konstatera att det på Fritänkarnas hemsida finns flera bilder som kränker den kristna tron. På en av bilderna visas ett kors på en begravningsplats. Men korsets skugga är avbildat som ett hakkors. Beskedet är entydigt. Kristendomen har inneburit mycket ont i historien. Det värsta är det som påstås vara en frukt av det lutherska Tyskland, Hitlers nazism. Enligt skämttecknaren var detta ett kristet fenomen, som ledde till ockupationer och massutrotning av judar.

Sett ur ett ateistiskt perspektiv är bilden förställic och på ett sätt konsekvent. Om världen skulle vara bättre, skulle det inte finnas religioner och det skulle heller inte finnas motsättningar och spänningar mellan religionerna. Om nu judarna blev utrotade för sin tros skull, skulle man ha kunnat undvika detta genom en äkta humanism.

Men de ateistiska slutsatserna innehåller ett allvarligt problem. Förintelsen av judar berodde inte på en spänning mellan religioner, den berodde på antisemitism som byggde på darwinism.

Darwins demoner

Hitlers tid är verkligen den märkligaste ideologiska vändpunkten i Europa. Den förändrade inte bara kulturen och religionen, utan även filosofin och livsåskådningarna. Orsaken är uppenbar. Hitler var inte en primitiva nationernas ledare, utan en demokratiskt vald ledare, Führer, för Tyskland, som representerade den högsta bildningen i Europa. Han blev ledare i humanismens förlovade land, där Bach, Goethe, Schweitzer och Heidegger m.fl. i tiden hade verkat, och där många påverkan fortfarande kan märkas.

Det Tredje rikets ideologi var inte vad utgångspunkterna beträffar något märkligt, inte någon främmande ideologi för de tyska universiteten. Tvärtom byggde den på den allmänna världsuppfattningen och på en av denna härledd människosyn. Den vetenskapliga grunden utgjordes framför allt av Darwins biologiska förklaring till mänsklighetens historia och livets uppkomst. Människan betraktas som en del av djurriket – precis som man ännu idag undervisar i våra skolor.

För människolivet gäller enligt tyskarerna samma villkor som för naturen i övrigt. Livet utvecklas så att de starka individerna eller arterna förblir vid liv. De svaga går under för de starkare, och de har ingen avgörande betydelse i evolutionens stora program. Till detta fogades sedan tanken på den ariska rasen, som ett herrefolk i Nietzsches anda skulle utveckla evolutionen i Europa.

Bort med de svaga

Nazisterna förverkligade denna ideologi i sitt land helt öppet och brutalt. Också idag kan vi se dokumentärfilmer från denna tid i Tyskland där man motiverar förintelsen av judar med vanlig darwinism. I dessa filmer avbildas först en räv som tar en hare, och sedan flyttas kameran till skäggiga och smutsiga ghettojudar. Bildtexten formas sedan tvångsmässigt så att man får en modell för hur darwinismen skall tolkas i det civiliserade Tyskland.

Judarna var enligt Hitlers anhängare Europas skadeinsekter och löss, som måste utrotas. De var ett hinder för evolutionen, som ofrånkomligt kommer att förtrampas av den härskande rasen. Så skedde också.

När de finska ateisterna och fritänkarna

Bild: Johannes Häkäemies

Varför har Darwin rätt medan hans världsbild är fel? Varför kan man godkänna den starkares rätt, medan man under inga omständigheter ändå får acceptera den? Detta är inte endast ateisternas problem, utan hela den västerländska civilisationens, och också det finländska skolsystemets problem.

Ateismens kris är samtidigt hela det upplysta Europas kris, den postkristna humanismens kris. Humanismen ville åsidosätta kristendomen och ersätta de kristna värderingarna

vädjar till Darwin och evolutionsläran och kritiserar dem som ställer frågetecken inför dessa, ansluter de sig till samma världsbild som Hitler. Därför är det verkligen ologiskt att ateisterna samtidigt hävdar att nazisternas tanke om den starkare individens överlägsenhet på något kryptiskt sätt skulle vara en produkt av kristendomen.

Ateismens inre problem

Såväl i den finländska skolvärlden som i stränga ateistiska kretsar finns en speciell spänning. Även om man anser att Darwin är den stora profeten och att evolutionismen bör vara den naturvetenskapliga grunden för världsbilden överallt, vill man ändå inte godkänna en darwinistisk människosyn. Alla den kristna kyrkans kritiker från fritänkare till den gröna rörelsens marxistiska ateister skäms över den darwinistiska etiken och bestrider kraftigt Hitlers ideologi. Varför?

med "vetenskapliga" värden. Inte ens intelligentia iakttagare märkte att just den europeiska humanismen med sina vetenskapliga utgångspunkter hade förändrat synen på människan på ett dramatiskt sätt.

Darwins värld är inte längre en harmonisk och vacker värld, präglad av kärlek till nästan. Däremot är den en kall och hård plats. Människan, som grubblar över sin egen person och sin ställning mitt i det naturliga urvalet, saknar en fixpunkt. Ingen kan godkänna Hitler, men var finns en grund att ifrågasätta nazisternas ideologi? De hade ju våra vetenskapliga påståenden som hjälpmedel.

När Gud tas bort från den mänskliga scenen, måste människorna själva bära följderna av sin ondska. Därför har ateisterna ingen förklaring på det faktum att människorna äter, bekämpar, varandra. De har inte heller något botemedel för att göra världen bättre. Men Gud har.

Timo Eskola

Inledning till andligt arbete

Mikko Satama, dipl.ing. från Tammerfors, hamnade slutligen i Helsingfors och började studera teologi. Han tyckte nämligen att arbetet som diplomingenjör inte var det rätta alternativet för honom. Efter att ha bett och funderat en lång tid fick han visshet om att han skall börja utbilda sig för andligt arbete.

”Jag var aktiv i Hervanta församling och märkte att jag tyckte om att ta andligt ansvar. När diplomingenjörstudier och arbetsuppgifterna kändes pressande tänkte jag att jag vill göra något mera. Jag bad och fastade och fråga efter Guds vilja med mitt liv, och till slut fick jag frid och förstod att andligt arbete var det som gäller för mig.”

”När jag kämpade med min kallelse fick jag erfara att Gud var nära. Han gav en inre frid och visshet angående det som var rätt.”

Efter att blivit utexaminerad från den teknologiska utbildningen i Tammerfors år 2006, sökte Mikko genast till teologiska fakulteten i Helsingfors. Han inledde studierna på hösten 2006.

Från Tammerfors till Helsingfors

”Också om Helsingfors kändes främmande och människorna verkade stressade och alltför allvarliga, upplever jag att den teologiska fakulteten är rätt plats för mig. Ibland har det varit kämpigt, och fakultetens liberala teologi har också ansatt mig. Ändå har jag sett detta som Guds ledning,” säger Mikko.

”Till all lycka finns STI, som är en god motvikt till universitetsstudierna. Där får man stöd av andra likasinnade studerande och av de anställda”, konstaterar Mikko glatt.

Mikko har snabbt avlagt sin teologiemagister-examen. Nu siktar han på pro gradu-seminarium i ekumenik och han räknar med att vara färdig om ett år.

”Mitt mål är att bli präst, också om framtiden ser dystert ut för konservativa teologer. Nuläget inom kyrkan gör mig bekymrad, och jag vet inte om jag får möjlighet att tjäna där. Jag hoppas dock att jag i framtiden kan få ett arbete där jag får använda mina gåvor. Speciellt viktigt för mig är att få undervisa om Bibeln.”

Bild: Jorma Salama

Gud – grunden för hela livet

”Jag har fått en kristen fostran, men under högstadietiden kom jag längre bort från Gud och jag levde ett liv som inte var i enlighet med Guds vilja. Jag fick uppleva en andlig väckelse som 16–17-åring, efter att jag regelbundet börjat läsa Bibeln. Jag kom i en verklig syndanöd, gjorde bättring och gav hela mitt liv åt Gud”, berättar Mikko.

Som ung troende fick Mikko erfara att det inte fanns många troende i samma ålder. Först efter gymnasiet, när han började studera vid Tekniska universitetet i Tammerfors fann han vägen till kristna organisationer.

”Under studietiden fann jag kristna vänner i de kristna teknologernas förening och i Kansan Raamattuseuras (Folkets bibelsällskap) verksamhet för studerande. Genom den märkte jag hur oersättlig den kristna gemenskapen är.”

”Tron på Jesus är allt för mig. Det betyder en grundförutsättning för livet, trygghet och mening, omsorg och ledning”, konstaterar Mikko.

”Nu hoppas jag få tjäna Gud och leva ett balanserat liv. Jag hoppas verkligen att mitt liv skulle få betydelse för andra människor.”

Mariliina Metsävirta

TEOLOGISKA INSTITUTET I FINLAND

Adressen

Kajsaniemigatan 13 A 4. vån.
00100 Helsingfors

Telefon

09 668 9550

Fax

09 6689 5555

E-post

sti(at)teolinst.fi
förnamn.efternamn(at)teolinst.fi

Hemsida

www.teolinst.fi

Bankförbindelse

Sampo 800011-564245

Anställda

generalsekr. Henrik Perret (gsm 0500 542 542)
forskare Timo Eskola (hem 019 722 702)
sekreterare Kirsi Sell (hem 09 505 1796)

Öppet

2.-18.6. kl. 9-15, 19.6.-1.8. stängt,
4.-29.8. kl. 9-16, 1.9.-kl. 9-19

Tryckeri

Kirjapaino Hermes Oy

Pärmbild:

Markku Viinikka

Baksida:

Johannes Häkämies

Teologiskt forsknings- och skolningscentrum.
Församlingsbesök, lektioner, bibliotek och
läsesal.

Finansierat av frivilliga bidrag. Medlemsavgift
för understödande medlemmar: 35 €/år (stude-
rande 10 €, kollektiv 100 €). Bockgävor, under-
stöd och testamenten mottas med tacksamhet.

Publicerar den teologiska tidskriften *Iustitia*.
Informationsbladet *Hörnstenen* (*Kulmakivi*)
sänds till understödande medlemmar.

Styrelsens ordförande

verksamhetsledare Lasse Nikkarikoski

Medlemsorganisationer

Missionsföreningen Säningsmannen
Länsi-Suomen Rukoilevaisten Yhdistys
(Bedjarrörelsen i Västra Finland)
Finlands ev.luth. Student- och Skolungdoms-
mission
Radiomissionsorganisationen Budbärarna
Finlands ev.luth. Folkmission
Suomen Luterilainen Evankeliumiyhdistys
Finska Bibelinstitutet
Svenska Lutherska Evangeliföreningen i Finland

*Den blomstertid nu kommer
med lust och fågring stor.*

*Nu nalkas ljuvlig sommar
då gräs och gröda gror*

*Den blida solen väcker
allt det som varit dött.*

Den allt med grönska täcker,

